

[Fanger.]

tementet har klargjort forskellen mellem begreberne rabat og dividende. Rabat er en på forhånd fastsat prisreduktion, som ydes, uanset hvorledes årsregnskabet stiller sig, og endvidere ydes rabat til alle, der køber, ikke blot til en begrænset kreds. Rabat er hermed i virkeligheden en prisreduktion, som fradrages og ikke indgår i det skattepligtige overskud. Dividende, som den kendes i brugsforeningerne, fastlægges først, når man kender årsoverskuddet og ved, om der er råd til at yde den. Endvidere ydes den kun til medlemmer. Kooperativens dividende er hermed nærmest identisk med aktieselskabernes dividende til aktionærer, og den har jo altid været beskattet. Det skal for en sikkerheds skyld nævnes, at skattepligten for brugsforeningernes dividende kun vedrører beskatningen hos foreningen selv af sådanne beløb; hos medlemmerne er den skattefri, når den vedrører køb til privat forbrug, men skattepligtig, når den vedrører køb til medlemmets drift. Når der er så megen diskussion om spørgsmålet om dividende, er det imidlertid muligt for de kooperative virksomheder at gå over til at fastsætte en rabat i stedet for deres dividende; dermed er det spørgsmål løst for dem.

Medens de kooperative virksomheder indtil 1940 havde været så godt som fritaget for skat, blev der med virkning for skatteåret 1940-41 indført en beskeden beskatning af sådanne virksomheder. Da skatetrykket for alle andre steg stærkt under krigen, blev det åbenlyst, at en revision af kooperationsbeskatningen måtte til. Der var derfor i de første efterkrigsår en livlig debat om udformningen af denne beskatning, og der blev i 1946 nedsat et udvalg til forberedelse af den nye kooperationsbeskatning. Da udvalget endnu i begyndelsen af 1948 ikke havde fuldført sit arbejde og en ligestilling med det øvrige erhvervsliv var påtrængende, fremsatte det konservative folkeparti den 29. januar 1948 i folketinget et forslag om kooperationsbeskatning. Det blev ikke gennemført, men til gengæld opnåedes et definitivt løfte fra de øvrige tre gamle partier om en reform af kooperationsbeskatningen, et løfte, der må binde disse til at virke for en reform, lige indtil den reelt er gennemført.

Løftet fik form af en dagsorden af 19. marts 1948, tiltrådt af socialdemokratiet, venstre, det radikale venstre og det konservative folkeparti; heri hedder det, at regeringen opfordres til at søge lighed i beskatningen af kooperationen og det private erhvervsliv tilvejebragt allerede fra og med skatteåret 1948-49.

En ændring af kooperationsbeskatningen skete dog først fra og med skatteåret 1949-50, idet man da gik over til den stadig gældende beskatning af en fikseret indkomst i de kooperative virksomheder ansat som en vis procent af formuen.

Erhvervsorganisationerne påpegede allerede ved denne beskatnings gennemførelse, at den ikke ville føre til den lovede ligestilling, og dette førte så til nedsættelsen af den tidligere omtalte kommission af 1956.

De gældende regler for beskatning af de kooperative virksomheder går ud på følgende. For det første: såvel brugsforeninger som indkøbs-, salgs- og produktionsforeninger opgør deres nettoformue efter statskattelovens almindelige regler for opgørelse af den skattepligtige formue. For det andet: foreningens indkomst er beskatningen uvedkommende. For det tredje: kooperative foreningers „skattepligtige indkomst“ beregnes herefter som en vis procent af formuens værdi. For det fjerde: den således beregnede indkomst bliver derefter genstand for en beskatning.

Lad mig et øjeblik se på, hvilke resultater kooperationskatteudvalget af 1956 kom til. Man sammenlignede den beskatning, som den private købmand havde, med den skat, som brugsforeningen selv udreder til stat og kommune, plus den skat, som uddeleren personligt udreder af sin uddelerløn.

Resultatet var, hvis man sammenlignede beskatningen i forhold til omsætningen, at købmanden betalte 40 pct. mere end brugsforeningen plus uddeleren. Men hvis man sammenlignede beskatningen i forhold til indkomsten, betalte købmanden tre gange så stor en skat som brugsforeningen plus uddeleren. Hvis man sammenligner beskatningen for nogle større andelsforetagender med tilsvarende aktieselskaber inden for samme branche, viser det sig, at inden for korn-, foderstof- og gødningsbranchen betaler aktieselskaberne 6-7 gange så stor en skat som andelsforeningerne i